

เปรียบเทียบพระนิพนธ์รُبَايَاتกับฉันทน์ภาษาอังกฤษ

๕.๑ เที่ยบบทรุไบยัตภาษาไทยกับบทรุไบยัตภาษาอังกฤษของพิทักษ์ เจอร์ลัคฉันทน์พิมพ์ครั้งที่ ๑ - ๕ ๑

ฉันทน์ ภาษาไทย	ฉันทน์อังกฤษ ครั้งที่ ๑	ฉันทน์อังกฤษ ครั้งที่ ๒	ฉันทน์อังกฤษ ครั้งที่ ๓, ๔, ๕	หมายเหตุ
บทที่ ๑	บทที่ ๑	บทที่ (๑)	บทที่ (๑)	ในเครื่องหมายวงเล็บคือบทที่ มีใจความคล้ายกับในฉันทน์ภาษา ไทย แต่ไม่ตรงกันทีเดียว
๒	๒	(๒)	(๒)	
๓	๓	(๓)	(๓)	
๔	๔	(๔)	(๔)	
๕	๕	(๕)	(๕)	
๖	๖	(๖)	(๖)	
๗	๗	(๗)	(๗)	
๘	๘	(๘)	(๘)	
๙	๙	(๙)	(๙)	
๑๐	๑๐	(๑๐)	(๑๐)	
๑๑	-	-	-	บทที่ ๑๑ ไม่ปรากฏในฉันทน์ภาษา อังกฤษ
๑๒	๑๐	(๑๑)	(๑๑)	

๑อาศัยตารางเทียบในพระนิพนธ์รُبَايَاتกับฉันทน์พิมพ์ครั้งที่ ๔ และ Rubaiyat
ฉันทน์ the Macmillan Co., 1899 เป็นหลักในการเปรียบเทียบ

ฉบับ ภาษาไทย	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๑	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๒	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๓,๔,๕	หมายเหตุ
บทที่	บทที่	บทที่	บทที่	
๑๓	๑๑	(๑๒)	(๑๒)	
๑๔	๑๒	(๑๓)	(๑๓)	
๑๕	—	๑๔	—	
๑๖	๑๓	(๑๕)	(๑๔)	
๑๗	๑๔	(๑๖)	(๑๖)	
๑๘	๑๕	(๑๖)	(๑๕)	
๑๙	๑๖	(๑๘)	(๑๗)	
๒๐	๑๗	(๑๙)	(๑๘)	
๒๑	—	๒๐	—	บทที่ ๒๐ ของฉบับภาษาอังกฤษ ครั้งที่ ๒ เป็นบทขยายความบทที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑
๒๒	๑๘	(๒๔)	(๑๙)	
๒๓	๑๙	(๒๕)	(๒๐)	
๒๔	๒๐	(๒๖)	(๒๑)	
๒๕	๒๑	(๒๖)	(๒๒)	
๒๖	๒๒	(๒๗)	(๒๓)	บทที่ ๒๖ และ ๒๗ ฉบับภาษา ไทย มีใจความต่อเนื่องกัน ถอด ความจากโคลงภาษาอังกฤษบท เดียวกันคือบทที่ ๒๒ ฉบับที่ ๑
๒๗	๒๒	(๒๗)	(๒๓)	

ฉบับ ภาษาไทย	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๑	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๒	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๓,๔,๕	หมายเหตุ
บทที่ ๒๘	บทที่ ๒๓	บทที่ (๒๖)	บทที่ (๒๔)	บทที่ ๒๘ และ ๒๙ ฉบับภาษาไทย มีใจความต่อเนื่องกัน ถอดความ จากโคลงภาษาอังกฤษบทเดียวกันคือ บทที่ ๒๓ ฉบับที่ ๑
๒๙	๒๓	(๒๖)	(๒๔)	
๓๐	๒๔	(๒๗)	(๒๕)	
๓๑	—	๒๘	—	
๓๒	๒๕	(๒๙)	(๒๖)	
๓๓	๒๖	(๖๖)	(๖๓)	บทที่ ๖๖ ฉบับภาษาอังกฤษครั้งที่ ๒ มีใจความคล้ายกับบทที่ ๓๓ ของ ฉบับภาษาไทย แต่ตรงกับบทที่ ๗๒ ของฉบับภาษาไทย
๓๔	—	—	—	ไม่ปรากฏในฉบับภาษาอังกฤษ
๓๕	—	—	—	ไม่ปรากฏในฉบับภาษาอังกฤษ
๓๖	๒๗	(๓๐)	(๒๗)	
๓๗	๒๘	(๓๑)	(๒๘)	
๓๘	๒๙	(๓๒)	(๒๙)	
๓๙	๓๐	(๓๓)	(๓๐)	
๔๐	๓๑	(๓๔)	(๓๑)	
๔๑	๓๒	(๓๕)	(๓๒)	
๔๒	—	๓๖	(๓๓)	
๔๓	๓๓	(๓๗)	(๓๔)	
๔๔	๓๔	(๓๘)	(๓๕)	

ฉบับ ภาษาไทย	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๑	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๒	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๓,๔,๕	หมายเหตุ
บทที่	บทที่	บทที่	บทที่	
๔๕	๓๕	(๓๙)	(๓๖)	
๔๖	๓๖	(๔๐)	(๓๗)	
๔๗	—	๔๑	(๓๘)	
๔๘	—	๔๒	(๓๙)	
๔๙	—	—	—	ไม่ปรากฏในฉบับภาษาอังกฤษ
๕๐	—	๔๓	(๔๐)	
๕๑	—	๔๔	—	
๕๒	๓๗	—	—	
๕๓	๓๘	(๔๕)	(๔๘)	
๕๔	—	—	—	ไม่ปรากฏในฉบับภาษาอังกฤษ
๕๕	—	๔๗	(๔๖)	
๕๖	—	๔๘	(๔๗)	
๕๗	๓๙	(๕๖)	(๕๔)	
๕๘	๔๐	(๕๗)	(๕๕)	
๕๙	๔๑	(๕๘)	(๕๖)	
๖๐	—	๕๐	(๕๙)	
๖๑	—	๕๑	(๕๐)	
๖๒	—	๕๒	(๕๑)	
๖๓	—	๕๓	(๕๒)	
๖๔	—	๕๔	(๕๓)	
๖๕	—	๕๕	(๕๑)	
๖๖	๔๒	(๖๐)	(๕๘)	

ฉบับ ภาษาไทย	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๑	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๒	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๓, ๔, ๕	หมายเหตุ
บทที่	บทที่	บทที่	บทที่	
๖๓	๔๓	(๖๑)	(๕๘)	
๖๔	๔๔	(๖๒)	(๖๐)	
๖๕	—	๖๓	(๖๑)	
๖๖	—	๖๔	(๖๒)	
๖๗	—	๖๕	—	
๖๘	(๒๖)	๖๖	(๖๓)	
๖๙	—	๖๗	(๖๔)	
๗๐	—	๖๘	(๖๕)	
๗๑	—	๖๙	(๖๖)	
๗๒	—	๗๐	(๖๗)	
๗๓	—	๗๑	(๖๘)	
๗๔	—	๗๒	(๖๙)	
๗๕	—	๕๙	(๕๙)	
๗๖	๔๕	—	—	
๗๗	๔๖	(๓๓)	(๖๘)	
๗๘	—	—	—	ไม่ปรากฏในฉบับภาษาอังกฤษ
๗๙	๔๗	(๔๕)	(๕๒)	
๘๐	๔๘	(๔๖)	(๕๓)	
๘๑	—	๗๓	—	
๘๒	๔๙	(๗๔)	(๖๙)	
๘๓	—	—	—	ไม่ปรากฏในฉบับภาษาอังกฤษ
๘๔	—	—	—	ไม่ปรากฏในฉบับภาษาอังกฤษ

ฉบับ ภาษาไทย	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๑	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๒	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๓,๔,๕	หมายเหตุ
บทที่	บทที่	บทที่	บทที่	
๘๘	—	—	—	ไม่ปรากฏในฉบับภาษาอังกฤษ
๘๙	—	—	—	ไม่ปรากฏในฉบับภาษาอังกฤษ
๙๐	—	—	—	
๙๑	๕๐	(๓๕)	(๓๐)	
๙๒	๕๑	(๓๖)	(๓๑)	
๙๓	๕๒	(๓๗)	(๓๒)	
๙๔	๕๓	(๓๘)	(๓๓)	
๙๕	—	๔๐	(๓๔)	
๙๖	๕๔	(๔๑)	(๓๕)	
๙๗	๕๕	(๔๒)	(๓๖)	
๙๘	๕๖	(๔๓)	(๓๗)	
๙๘ - ๑๓๓	—	—	—	บทที่ ๙๘ ถึง ๑๓๓ เป็นอัตราบรรณ โลมรุไบยาค
๑๓๔	—	—	—	ไม่ปรากฏในฉบับภาษาอังกฤษ
๑๓๕	—	๘๔	(๓๘)	
๑๓๖	—	๘๕	(๓๙)	
๑๓๗	—	๘๖	—	
๑๓๘	๕๗	(๔๓)	(๔๐)	
๑๓๙	๕๘	(๔๔)	(๔๑)	
๑๔๐	๕๙	(๔๕)	(๔๒)	
๑๔๑	—	๙๐	(๔๓)	
๑๔๒	๖๐	(๕๔)	(๔๗)	
๑๔๓	๖๑	(๕๕)	(๔๘)	

ฉบับ ภาษาไทย	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๑	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๒	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๓,๔,๕	หมายเหตุ
บทที่	บทที่	บทที่	บทที่	
๑๘๔	๒๒	(๙๒)	(๘๕)	
๑๘๕	๒๓	(๙๓)	(๘๖)	
๑๘๖	๒๔	(๙๕)	(๘๘)	
๑๘๗	๒๕	(๙๖)	(๘๙)	
๑๘๘	๒๖	(๙๗)	(๙๐)	
๑๘๙	๒๗	(๙๘)	(๙๑)	
๑๙๐	-	๙๙	-	
๑๙๑	๒๘	(๑๐๐)	(๙๒)	
๑๙๒	๒๙	(๑๐๑)	(๙๓)	
๑๙๓	๓๐	(๑๐๒)	(๙๔)	
๑๙๔	๓๑	(๑๐๓)	(๙๕)	
๑๙๕	๓๒	(๑๐๔)	(๙๖)	
๑๙๖	-	๑๐๕	(๙๗)	
๑๙๗	-	๑๐๖	(๙๘)	
๑๙๘	-	๑๐๗	-	
๑๙๙	-	-	-	บทที่ ๑๙๙ นี้ผู้ทรงพระนิพนธ์ทรง เก็บใจความจากเชิงอรรถที่เกี่ยวข้อง กับประวัติของคัมภีร์ในฉบับภาษา อังกฤษ ^๑

^๑ กระจายละเอียดในบทที่ ๔ ตอน ๕.๑.๑.๒

ฉบับ ภาษาไทย	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๑	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๒	ฉบับอังกฤษ ครั้งที่ ๓,๔,๕	หมายเหตุ
บทที่ ๒๐๐	—	—	—	บทที่ ๒๐๐ นี้ในฉบับภาษาอังกฤษ ของพิคซ์เจอร์ลด์ ปรากฏแต่ใน ประวัติของคัยยาม ไม่ปรากฏใน ตัวเรื่องเลย แต่ในฉบับของเฮอ รอน อัลเลน มีโคลงบทนี้อยู่ในตัว เรื่องด้วย
๒๐๑	๓๓	(๑๐๘)	(๘๘)	
๒๐๒	—	—	—	ไม่ปรากฏในฉบับภาษาอังกฤษ
๒๐๓	๓๔	(๑๐๙)	(๑๐๐)	
๒๐๔	๓๕	(๑๑๐)	(๑๐๑)	

๕.๒ ข้อสังเกตที่ไต่จากการเทียบบทบัญญัติภาษาไทยกับฉบับภาษาอังกฤษ

จากตารางเทียบบทบัญญัติภาษาไทยกับฉบับภาษาอังกฤษข้างต้นนั้น ปรากฏ
ว่าบทบัญญัติภาษาไทยซึ่งมี ๒๐๔ บทนั้น เป็นอัตรานานุโลมบัญญัติเสีย ๙๕ บท
(บทที่ ๘๘-๑๓๒) เป็นบทที่ตรงกับฉบับภาษาอังกฤษพิมพ์ครั้งที่ ๑ ของพิคซ์เจอร์ลด์ ๓๓ บท
(ตรงกับบทภาษาอังกฤษ ๙๕ บท อีก ๒ บทเป็นบทขยายความ) ตรงกับฉบับภาษาอังกฤษพิมพ์
ครั้งที่ ๒ ของพิคซ์เจอร์ลด์ ๓๘ บท ที่เหลืออีก ๑๔ บท ไม่ปรากฏในฉบับภาษาอังกฤษ เข้าใจ
ว่ากรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ทรงพระนิพนธ์ขึ้นเองเพราะใจความเป็นกลาง ไม่ปรากฏชื่อ
เฉพาะแต่อย่างไร

อนึ่ง เมื่อได้เทียบบทภาษาไทยกับบทภาษาอังกฤษของพิคซ์เจอร์ลด์แล้ว ได้นำบท
ภาษาไทยไปเทียบกับบทภาษาอังกฤษของกวีน ไค้แก วินฟิลด์, เฮรอน อัลเลน เป็นต้น

ปรากฏว่าไม่มีบทใดที่มีความตรงกัน มีแต่เนื้อหาคลายกันเท่านั้น

ดังนั้น จึงสันนิษฐานได้ว่ากรรมพระนราธิปประพันธุพงศ์อาจจะทรงถอดความรูไบยาค์จากฉบับภาษาอังกฤษของฟิชเชอร์ และเมื่อพิจารณาจากข้อสังเกตต่อไปนี้แล้วจะเห็นว่าทรงใช้ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑ เป็นหลัก และฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ เป็นบทแทรกประกอบ :

๑. จำนวนโคลงในฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑ ปรากฏในฉบับภาษาไทยทั้ง ๗๕ บท โดยมีโคลงสลับลำดับบทเลย เพียงแต่มีบทอื่นมาแทรกเท่านั้น

๒. ในฉบับภาษาไทยมีคำว่า "กุษะ-นามะ" ซึ่งมาจากภาษาเปอร์เซียว่า Kuza-nama (กุษะ แปลว่าหม้อ นามะ แปลว่าเรื่องราว) คำว่า Kuza-nama นี้ปรากฏแต่ในฉบับภาษาอังกฤษพิมพ์ครั้งที่ ๑ ของฟิชเชอร์เท่านั้น ฉบับอื่นไม่มีปรากฏ

๓. บทโคลงทั้ง ๗๕ บทที่ทรงถอดความมาจากฉบับภาษาอังกฤษพิมพ์ครั้งที่ ๑ นั้นก็ปรากฏในฉบับพิมพ์ครั้งอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน แต่ถ้อยคำที่ใช้ต่างกันไป บทภาษาไทยตรงกับบทภาษาอังกฤษฉบับที่ ๑ เท่านั้น ตัวอย่างเช่น

บทที่ ๑

ตื่นเด็ก, อุทัยเจ็คน้ำ รัตยา ผยองเออย

คำว่า "เลารัตยา" ตรงกับ "the Bowl of Night" ซึ่งปรากฏในโคลงบทที่ ๑ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑ ว่า

"Awake! for Morning in the Bowl of Night"

ส่วนในฉบับที่ ๒ ว่า

"Wake! For the Sun behind yon Eastern height"

และฉบับที่ ๓, ๔, ๕ ว่า

"Wake! For the Sun who scatter'd into flight"

ทั้ง ๘ ฉบับไม่ปรากฏว่ามีคำว่า "the Bowl of Night"

บทที่ ๑๐

ลี้มโก, โกวาคทั้ง	โกโก ชรูเทอญ
ปลดอยรัสคัม, วาจโค	คอบคูน
ฮาติม, กรีมตกลามโอ	หังเทอ โจนรา
ไซกีจ, เราคิคคูน	และโคคหนึ่งถึงฯ

ตรงกับบทที่ ๘ ฉบับภาษาอังกฤษพิมพ์ครั้งที่ ๑ ว่า

But come with old Khayyam, and leave the Lot
Of Kaikobad and Kaikhosru forgot:
Let Rustum lay about him as he will
Or Hatim Tai cry Supper-heed them not.

ส่วนบทที่ ๑๐ ฉบับภาษาอังกฤษพิมพ์ครั้งที่ ๒ มีใจความต่างไป ดังนี้

Let Rustum cry "To Battle!" as he likes,
Or Hatim Tai "To Supper" heed not you.

และบทที่ ๑๐ ฉบับภาษาอังกฤษพิมพ์ครั้งที่ ๓, ๔, ๕ มีคำว่า "Zal" ^๑ เพิ่มมาดังนี้

Let Zal and Rustum bluster as they will
Or Hatim call to Supper-heed not you

^๑ Zal เป็นบิดาของ Rustum (ดูคำอธิบายชื่อ Rustum ในบทที่ ๖)

๕.๓ วิธีการที่ผู้ทรงพระนิพนธ์ทรงแปลร้อยแปดเป็นโคลงภาษาไทย

๕.๓.๑ การใช้ศัพท์และสำนวน

๕.๓.๑.๑ ในการแปลศัพท์เฉพาะ ผู้ทรงพระนิพนธ์ทรงถอดความจากภาษาอังกฤษ และสร้างคำศัพท์ภาษาไทยขึ้นใช้ใหม่ ได้แก่

โคลงบทที่ ^๑	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ
๑	โถ้วรึกษา	the Bowl of Night
๑	พรานบุรพ	the Hunter of the East
๒	องุ่นชีพ	Life's Liquor
๓	สนอบนาหนาว	the Winter Garment
๓	นกสมัย	the Bird of Time
๘	อาสาวกีชีวา	the Wine of Life
๘	กลีบพกาชีพ	the Leaves of Life
๑๘	ไฉยยะธรรม	mortal Sovranty
๑๘	กลามาต	the Golden Grain
๑๘	โรงกำมะล	Caravanserai
๒๘	แสนฉนำ	Sev'n Thousand Years
๓๓	พีชพิชา	the Seed of Wisdom
๔๐	โสรระราช	Saturn
๔๓	ทิวาไสว	Dusk of Day
๕๓	พวกเกวียน	the Caravan
๕๕	อุทกทีพ	the Eternal Saki
๖๑	พระคลังศฤงคาร	the Treasure-House

^๑ หมายถึงคำกับโคลงในฉบับภาษาไทย

โคลงบทที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ
๒๓	ชีพดกั้ว	Life's Leaden Metal
๒๔	ขรรคมนต์	enchanted sword
๓๔	ชีโรวาท	the Revelations
๕๒	มือเสมียน	the Moving Finger
๕๓	ธาตุสฤด	Base Metal
๑๕๔	ศรัทธาภรณ์	Robe of Honour
๑๕๗	สมุดโชค	the Book of Fate
๑๕๘	ทัพวิทยา	the tents of science
๑๕๙	เตาโศก	grief's furnace
๑๕๙	กรรไกรโชค	the shears of Fate

๕.๓.๑.๒ ทรงแปลศัพท์และตำนานให้ตรงกับความเข้าใจและความนิยมของคน
ไทย

บางคำผู้ทรงพระนิพนธ์ทรงแปลงให้คนไทยออกเสียงสะกดก ไก่แก

โคลงบทที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ
๒๐	อพราม	Bahram ^๑
๒๑	จุกกรุกกรู	Coo, coo, coo

บางคำทรงเปลี่ยนให้เป็นคำที่คนไทยเข้าใจความหมายได้ง่าย ไก่แก

โคลงบทที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ
๑๗	หิม	snow
๓๐	เทวทูต	Muezzin ^๒

๑ และ ๒ กุคำอธิบายศัพท์ในบทที่ ๖

โคลงบทที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ
๒๒	ปรอด	Quicksilver
๓๖	กระทอม	Tent
๔๔	มฤตยู	the Angel
๕๑	ลูกกลม	the Ball

ที่เป็นส่วนวนกัทรังเปลี่ยนให้ตรงกับความเข้าใจของคนไทย ไค้แก

โคลงบทที่ ๗๑ กมแต่ฝักซึกเห็นำ นีราศโร ไชยะผล

จากบทภาษาอังกฤษว่า "Where empty as the Hollow of one's Hand"

และชื่อโคที่คนไทยไม่รู้จัก ผู้ทรงพระนิพนธ์กัทรังเรียกชื่อประเภทของสิ่งนั้น ไค้แก

โคลงบทที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ
๒๒	บุปผชาติ	Hyacinth

๕.๓.๑.๓ ทรงใช้ภาษาไทยทับศัพท์ภาษาอังกฤษ มีทั้งที่เป็นชื่อเฉพาะต่าง ๆ

ไค้แก

อีรัม ยัมซึก เควิด รัสตัม ไกอโกบาค ตุลิป รามะชาน ฯลฯ^๑

และคำที่พิศษเจอรัดคไชภาษาอังกฤษทับศัพท์เปอร์เซียโดยมิได้แปล ผู้ทรงพระนิพนธ์
กัทรังเขียนตามคำอ่านหรือเพี้ยนเสียงไปบ้าง ไค้แก

โคลงบทที่	คำศัพท์ภาษาไทย	คำศัพท์ภาษาอังกฤษ
๒๒	มา	Mah
๒๒	มาฮี	Mahi
หัวข้อบทที่ ๑๔๐	กูชะ-นามะ	Kuza-Nama
ตอนจบ	ตะนาม-ชุก	Tamam Shud ^๒

^๑ และ ^๒ ดูคำอธิบายศัพท์ในบทที่ ๒

๕.๓.๑.๘ ทรงเปลี่ยนข้อความและสำนวนบางตอนจากบทภาษาอังกฤษ

ข้อความที่ทรงตัดออก ได้แก่

โคลงบทที่ ๕

บทภาษาไทย

กุสุมสด, สดศรีค้าย

รুকอน ไนเลย

กัฒปดิค, ยัมชีกลา

โลกรางประลัยเกมมท

บทภาษาอังกฤษ And this first Summer Month that brings the Rose
Shall take Jamshyd and Kaikobad away.

ข้อความที่ทรงเติมเข้ามาได้แก่

โคลงบทที่ ๓๖

ยามเรา, เขาวะชาติเอื้อ

อุราแสง หวังเอย

ชีโรวาท, ศาสถาแสดง

เคชเคา

สาระวัฏ, ฌัตตะธรรมแดง

ทล็กเพียบ พอแฮ

กระอักออก, ทางกรอกเข้า

คอกภูเนลิมญาณท

บทภาษาอังกฤษ Myself when young did eagerly frequent
Doctor and Saint, and heard great Argument
About it and about: but evermore
Came out by the same Door as in I went.

ข้อความและสำนวนที่ทรงเปลี่ยนและทรงสรุปตามความเข้าใจ ได้แก่

โคลงบทที่ ๑๒

บทภาษาไทย

มาไปเสวยสุขแคว้น

สวนขวัญ ที่เทอญ

หวางป่า, หวางสุธาสวรรค

แหวกสร้าง

มไหยะราช, กับทนายวัดย

ะชาติแมก ไนเลย

เอกกวาอาหลาคาง

แคฟ้าแฝงคน ท

บทภาษาอังกฤษ

With me along some Strip of Herbage strown
That just divides the desert from the sown,
Where name of slave and Sultan scarce is known,
And pity Sultan Mahmud on his Throne.

โคลงบทที่ ๒๐

บทภาษาไทย

เดื่อสิงห์, จึงจกชั้น

เตรนาน กี้ดี

สมบัติ, จักระพรคิทยาน

เยียงไค

ลาป่า, อาจยาพราน

อพรหมนกาจ ตายแฮ

สัคแต่, โชคแต่ไซ

โชคคองตามแนวทา

บทภาษาอังกฤษ

They say the Lion and the Lizard keep
The Courts where Jamshyd gloried and drank deep;
And Bahram, that great Hunter--the Wild Ass
Stamps o'er his Head, and he lies fast asleep.

โคลงบทที่ ๓๓

ฟังกัยยาม, ชยอกบ้าน

นักลิทธิ์ เสียเทอญ

จริงแกมี, ชีวิต

วอนหลา

คามรหัด, ปัจจัยประสิทธิ์

สอรูป นามธา

แพฟาง, ของกลางธา

เก็กแลวหลงทงทา

บทภาษาอังกฤษ

Oh, come with old Khayyam, and leave the Wise
To talk; one thing is certain, that Life flies;
One thing is certain, and the Rest is Lies;
The Flower that once has blown for ever dies.

โคลงบทที่ ๕๒

บทภาษาไทย

เกดอเอย, รินองุ่นเอ้อม	อื่นหยุก ใยเพื่อน
ถันถัน, คินวันรุด	ลอคล
คายนาน, ไมผานผูก	เกิดพรุ่ง นีนา
อयाชยาก, มาครวันนี	สนุกน้ำใจหวานทา

บทภาษาอังกฤษ

Ah! fill the Cup:-what boots it to repeat
 How Time is slipping underneath our Feet:
 Unborn To-morrow, and dead Yesterday,
 Why fret about them if To-day be sweet!

โคลงบทที่ ๕๕

บทภาษาไทย

กาพะโรค, กรรโชคกลาง	นิรันครไฉน สูเอย
วันพรุ่ง, โลกคกุงไป	ดับลี้
น้ำชีพ, หยอนหนีบใน	ควงหนีบ หนีบเทอดู
เข้ารีต, นอกวีตนี้	สนุกยั่วตัวสวรรคต

บทภาษาอังกฤษ

Oh, plagued no more with Human or Divine,
 To-Morrow's tangle to itself resign,
 And lose your fingers in the tresses of
 The Cypress-slender Minister of Wine.

โคลงบทที่ ๒๗

บทภาษาไทย

ตรรกะสงเคราะห์, วิเคราะห์ควาย	องุ่นเผด็จ เค้นที่
<u>ทิพย์รัฐ, ดักเสียงเถียง</u>	<u>ปวนถอย</u>
แปรธาตุ, หลอกฉลาดเวียง	รศลอ เหลียงแส
ชีพแก้ว, ยั่วกลมขมอย	นิมิตรลมายเสมอทอง ฯ

บทภาษาอังกฤษ

The Grape that can with Logic absolute
 The Two-and-Seventy jarring Sects confute:
 The subtle Alchemist that in a Trice
 Life's leaden Metal into Gold transmute.

โคลงบทที่ ๒๘

บทภาษาไทย

รูปะกาย, กลายกะทอมเจ้า	จิตสิง
<u>คอบพิณาท, มัจจุราชชิง</u>	<u>ฉีกเนื้อ</u>
<u>ปางชีพ, ลูกบิบบสวิง</u>	<u>สววยวิโยค แฉวรา</u>
เรือใหม่, ปลุกใหม่เอื้อ	ใหม่ให้ใหม่เสด็จ ฯ

บทภาษาอังกฤษ

But that is but a Tent wherein may rest
 A Sultan to the realm of Death adrest;
 The Sultan rises, and the dark Ferrash
 Strikes, and prepares it for another guest.

โคลงบทที่ ๕๖

บทภาษาไทย

เด็กเรา, เคาบอกให้	ยามผละ ผลิตวเส
จากพระหัตถ์, พระพระ	พลุขวาง
กำจัด, จริยวัตรกระ	คิกรอด ไฉนนา
กนั้นสราย, กายะจิตควาง	เควีกอุงอวนหนึท

บทภาษาอังกฤษ

I tell Thee this--When, starting from the Goal,
Over the shoulders of the flaming Foal
Of Heav'n Farwin and Mushtara^๑ they flung,
In my predestined Plot of Dust and Soul.

โคลงบทที่ ๑๕๓

บทภาษาไทย

เคิมทีอ, ถือพระนอม	สรณา คมนอ
โถมัท, ภัทธาครา	เครงเออ
อุงนหฺ, ลุคฺยวา	ซิมซัน ซิวพี
เชือกกรัก, มหมักเรอ	ลฺยพล่าทำไฉนทา

บทภาษาอังกฤษ

Indeed, indeed, Repentence oft before
I swore--but was I sober when I swore?
And then and then came Spring, and Rose-in-hand
My throad--bare Penitence apieces tore.

^๑ ในฉบับที่ ๒, ๓, ๔, ๕ ใช้คำว่า Mushtari แทนหมายถึง Jupiter เหมือนกัน

โคลงบทที่ ๒๐๘

บทภาษาไทย

มุหฺลันฟ้า, ยาศรฟ้าฉอง ฉลองบาท หิริญเอย
 กาวแห, แฉนทางคลาด เลหญา
 สเริ่งโลก, สรวงโศกสวาสคี กิระรัฐ วิไลยเส
มุหฺลันฟุ่ลย, หญาหตา คลิบฟุ่ลยลอยหาย แลวโศท

บทภาษาอังกฤษ

And when Thysself with shining Foot shall pass
 Among the Guests Star-scatter'd on the Grass,
 And in thy joyous Errand reach the Spot
 Where I made one-turn down an empty Glass!

๕.๓.๑.๕ ทรงเลือกใช้คำศัพท์ภาษาไทยที่ไพเราะขึ้น ได้แก่

โคลงบทที่

๑๘

คำศัพท์ภาษาไทย

ชีวิต

คำศัพท์ภาษาอังกฤษ

Day

๑๘

รัตยา

Night

๒๓

คิมชาติ

Herb

๒๓

รบัคใบ

tender Green

๔๒

ไผทไบทเลมา

 Earth could not answer,
 nor the Seas that mourn

๔๓

มรรคฺเทศ

to guide

๔๓

โคมบอก

A blind understanding

๔๘

ลกาเรา เฟลิ่งเผาสดค

the parcht Herbage

๖๖

ฉอบ

Vessel

๖๖

อังสา

Shoulder

๗๓

นหค

the Myriads

๕.๓.๒ การลำดับโคลง

กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ทรงใช้ฉบับภาษาอังกฤษพิมพ์ครั้งที่ ๑ ของทีคซีเจอร์วัลด์ เป็นหลักในการลำดับโคลง มีบทโคลงจากฉบับที่ ๒ แทรกบ้างเช่นบทที่ ๘ และที่ทรงพระนิพนธ์เองเช่นบทที่ ๑๑ เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีบางบทที่ทรงใช้บทภาษาอังกฤษ ๑ บท มาขยายความเป็นโคลงภาษาไทย ๒ บท ได้แก่บทที่ ๒๒ ฉบับภาษาอังกฤษพิมพ์ครั้งที่ ๑ ว่า

And we, that now make merry in the Room
They left, and summer dresses in new Bloom,
Ourselves must we beneath the Couch of Earth
Descend, ourselves to make a Couch—for whom?

ทรงถอดความเป็นโคลงบทที่ ๒๖, และ ๒๗ ว่า

"เหลือเรา, เนาทองอันนุก	สูน่านเพลิน เปรียกษา
ชุกเกา, หลีกเราเห็น	หางวาง
บทเรา, ปาวเพลงเกิน	จับออก เดินนา
ชุกใหม่, โลหลังส้าง	เลหนี่หนีไจน ฯ
ชุกกอน, นอนนายนำ	เปนดิน
ชุกใหม่, ไซใหม่บิน	เป็ยงพัน
ชุกหนว, ชุกไหนดวีล	วารอด มีฤา
ทุกชุกทับ, ไซซัน	ยอดไซโรครหนอ"ฯ

และบทที่ ๒๗ ฉบับภาษาอังกฤษพิมพ์ครั้งที่ ๑ ว่า

Ah, make the most of what we yet may spend
Before we too into the Dust descend,
Dust into Dust, and under Dust, to lie,
Sans Wine, sans song, sans Singer and—sans End!

ทรงถอดความเป็นโคลงบทที่ ๒๘, และ ๒๙ ว่า

"อโรมิ; พอทีไซ	เฉลิมสุข ไฉนรา
นาจาย, กอนกายชุก	ชอกไถ
ชาตุคิน, กิณนุก	กินเบี่ยค กินนา
กินกัณน, คินไร	ชีพั้งกินสุญ " ๓
จากสุเหวรา, จากเตยาจาก	ทเยอจาก รยอรา
จากมิตร, จากอมิตรพราก	พี่น้อง
จากอาตม์, จากสวาภิปาก	จากสุข ศัณย์ธา
จากสัคับ, จากชัยบรอง	จากเหลาเมาสุญ " ๓

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย